

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE DİSİPLİNLERARASI ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (Konya Bilsem Örneği)

Mehmet Ali GENÇ¹

ÖZET

İnsanlığın ve ülkelerin geleceğinde hayati öneme sahip olmalarınedeniyle üstünyetenekli bireylerin eğitimleri, tüm dünyada önemli bir konu olmuştur. Ülkeye göre farklılık gösteren üstün yetenekli eğitimi, Türkiye’de Bilim ve Sanat Merkez’leri ile karşılanmaktadır. Bireysel farklılığı dikkate alan bu Merkezler, öğrencilerin bilimsel düşünce ve davranışlarını estetik değerlerle birleştiren, üreten, sorun çözen ve kendini gerçekleştiren bireyler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Dünyada yaşanan hızlı değişim, eğitim alanına da yansımış ve öğrencilerin daha etkin öğrenmelerini sağlamak için yeni öğretim yöntemleri gündeme gelmiştir. Son yıllarda eğitim uygulamalarında önem kazanan disiplinlerarası öğretim, görsel sanatlar alanında da olumlu sonuçlar vermiştir.

Bu çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası etkinliklerinin nasıl sonuçlar ortaya koyacağını görmek amacıyla; Konya Bilim ve Sanat Merkezi uyum dönemi görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası etkinlikler yapılarak, çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir. Birbirlerini desteklemesi düşüncesi ile nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı tek gruplu bu çalışmada, öğretmen ve öğrenci görüşmesi, öğrenci yansıtma yazıları ve uzman değerlendirmelerinden elde edilen veriler kullanılmıştır.

Öğrencilerin ilgi ve katılımının iyi bir düzeyde olduğu etkinlikler, diğer disiplinler ile ilişkilendirilerek uygulanmıştır. Araştırmacının rehberlik ve danışman rolünü üstlendiği, hayatta iç içe olan etkinliklerde; işbirliği, paylaşma, sorumluluk, motivasyon, iç denetim ve fikir paylaşımının bulunduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerde yaratıcı düşünme ve problemçözme becerilerinin gelişimine katkı sunan disiplinlerarası etkinliklerin, öğrencilerin uygulama becerilerine olumlu etki sağladığı ve etkinlik yönteminin diğer disiplinlerde de uygulanmasının faydalı olacağı sonucuna da varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Üstün yetenek, sanatta üstün yetenek, disiplinlerarası öğretim, sanat eğitimi, Bilim ve Sanat Merkezi, görsel sanatlar eğitimi.

¹ Yrd.Doç.Dr./Necmettin Erbakan Üniversitesi G.S.E.B. Resim Eğitimi ABD, m.aligenc@hotmail.com. Bu makale, yazarın “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Görsel Sanatlar Eğitiminde Disiplinlerarası Öğretim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Konya Bilsem Örneği)” adlı doktora tezinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

INTERDISCIPLINARY EVALUATION OF TEACHING ACTIVITIES OF GIFTED STUDENTS IN VISUAL ARTS EDUCATION (Konya Bilsem Example)

ABSTRACT

Education of gifted individuals became a major issue all over the world because of their vital importance in the future of humanity and their countries. Education of these students which varies from country to another, is being met by the Center of Science and Art in Turkey. These centers which give care to individual differences, aim to grow students as individuals for scientific thinking combined with aesthetic values behaviors, producer, problem solver, and self-fulfiller. Living Rapid change in the world, is also reflected in the field of education, new teaching approaches have emerged to provide a more effective learning to students. Interdisciplinary teaching which gained importance in education in recent years, has given positive results in the field of visual arts too.

In this study, is in order to see the results of gifted students in visual arts education using interdisciplinary activities; performing interdisciplinary visual arts education activities in Compliance period of Science and Art Center in Konya and evaluating the results. In this study, and with the idea of supporting each other, several data were used along with quantitative and qualitative research methods and expert assessments obtained from one group used in the study, teacher and student interviews and student reflection papers.

As activities showed good level of interest and participation from students were performed in relation to other disciplines. And other results from this research which used the guidance and consultancy were concluded like co-operation, sharing, responsibility, motivation, internal audit and exchanging ideas. In addition, developing creative thinking and problem-solving skills in students through interdisciplinary activities which contribute to the research, all with results from providing student's abilities for applications and other useful methods concluded from other disciplines as well.

Keywords: Superior talent, superior talent in art, interdisciplinary education, art education, science and art center, visual art education.

1.GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Akranlarına göre yüksek düzeyde yetenek, motivasyon ve yaratıcılığa sahip olan üstün yetenekli öğrenciler, hızlı öğrenme ve öğrendiğini işleme özellikleriyle eğitimde en çok verim alınabilecek kesimdir. Oranları itibariyle toplumda küçük bir kesimi oluştursalar da toplumun gelişimine yapacakları katkı düşünüldüğünde ekonomik, siyasi, askeri ve teknolojik gelişmelerin itici gücü oldukları söylenebilir (Kulaksızoğlu, 2004: 7). Geleceğin şekillenmesinde üstün yeteneklilerin bu rollerini göz önüne alan toplumlar, üstün yeteneklilerin eğitimine önem vermişlerdir. Bir milletin, varlıkta kalmasında, hatta merkezi bir güç oluşunda üstün yeteneklilerini eğitmesi, onları işlevsel kılmaları hayati bir önem taşımaktadır (Tozlu, 2004: 201-206). Sisk (1990: 35) de geleceğin lider kadrolarının, bilim insanları ve sanatçıların varlığının, üstün yeteneklilerin eğitimine verilen önemle orantılı olduğunu belirtmektedir.

Normal yaşlılarından farklı özelliklere sahip üstün yetenekli öğrencilerin, başarılı olmaları ya da tüm potansiyellerini kullanmaları için farklılaştırılmış bir eğitim programı gerekmektedir (Davaslıgil, Zeana, 2004: 85). Passow (1981: 5) da bu bireylerin kendilerine ve topluma katkı sağlayabilmeleri için normal okul programlarının ötesinde farklılaştırılmış eğitim programları ve hizmetlerine gereksinim duyduklarını belirtmektedir. Kendi ülkelerine ve dünyaya katkı yapmaları isteniyorsa, üstün yeteneklilerin özel eğitim ihtiyaçları mutlaka giderilmelidir (Stuart ve Beste, 2008: 13). Enç (2005: 18) de üstün yetenekli bireylerin ortalama öğrenme gücü için düzenlenmiş bir eğitim programı içinde, uyum ve gelişim sorunu yaşayabileceklerini söylemektedir. Farklılaştırılmış eğitime ihtiyaç duyan bu öğrenciler, eğitim ihtiyaçlarının karşılandığı okulda kendilerini daha iyi hissedeceklerdir (Marrylland, 2008: 1). Aksi durumda öğrencinin aktif düşüncesi ile okulda verilen eğitim arasında öğrenci bağ kuramayacağı için başarısızlık kaçınılmaz olacaktır (Streitz, 1922: 4).

Üstün yetenekliler için zorunlu olan ve dünyada farklılık arz eden farklılaştırılmış eğitim, Türkiye’de Bilim ve Sanat Merkezi (Bilsem) ile karşılanmaktadır. 1995’te açılmaya başlanan ve gittikçe sayıları artan (Akarsu 2004: 150) Bilsem’lerde kişinin biricikliğini, farklılıklarını dikkate alan, öğrencilerin bilimsel düşünce ve davranışlarıyla estetik değerleri birleştiren, üreten, sorun çözen ve kendini gerçekleştiren bireyler olarak yetiştirmeleri hedeflenmektedir (Bilsem Yönergesi, 2007: M. 6).

Dünyadaki uygulamalara bakıldığında üstün yetenekli çocuklar için en fazla uygulanan eğitim, öğrencileri akranlarından ayırmadan, kendi akran grubuyla birlikte yetenek düzeyinde eğitim almasını sağlamaktır. Dünyadaki uygulamalarda Bilim Merkezleri ve Sanat Merkezleri vardır. Bu iki merkez birleştirilerek Türkiye’ye has bir sistem olan Bilsem oluşturulmuştur (Ataman, 2007: 22-23). Üstün yetenekli eğitimi konusunda uzun araştırmalar yapan Clark ve Zimmerman (1998: 1), üstün yetenekli eğitiminde sanat ile akademik alanın birbirine entegre

edilmesi gereğine inanmıştır. Bilsem’lerde de bu entegrenin sağlanmasına yönelik öğrencilerin, bilimsel düşünce ve davranışlarla estetik değerleri birleştiren, üreten, problem çözen ve kendini gerçekleştirmiş bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmıştır (Bilsem Yönergesi, 2007: M. 6). Çocuklara, kendi okullarından, yaşlılarından ve sınıf arkadaşlarından ayırmadan farklılaştırılmış eğitim sunulmaktadır (Dönmez, 2004: 72). Öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkına varma ve yeteneklerini üst düzeyde kullanma amaçlı olan (Bilsem Yönergesi, 2007: M. 21) Bilsem’ler, Uyum Eğitimi, Destek Eğitimi, Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme, Özel Yetenekleri Geliştirme ve Proje Üretimi Programı gibi beş aşamalı eğitime sahiptir.

Dünyada yaşanan hızlı değişim, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yaşanmaktadır. Öğrenme sürecinde, öğrencilerin daha etkin öğrenmelerini sağlamak için yeni öğretim yöntemleri gündeme gelmiştir. Bu öğretim yöntemlerinden bir tanesi de son yıllarda önem kazanan disiplinlerarası öğretimdir. Etkin öğrenme olarak da adlandırılabilen bu öğrenme biçimi, dersleri alanla ilgili bilgi aktarımından çıkarıp etkileşimin olduğu ve yeni düşüncelerin üretildiği bir ortamın oluşturulması, konulara ve sorunlara bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşarak öğrenmenin etkili ve kalıcı olmasının sağlanması bakımından önemlidir (Edeer, 2005: 81). Bu öğretim şeklini Jacobs (1989: 8), bir temanın, kavramın, sorunun, problemin ya da tecrübenin incelenmesi için birden fazla disiplinin yöntem ve bilgisinden yararlanan program olarak görmektedir.

Disiplinlerarası öğretimin genel eğitimde kabul görmesinden sonra (Jacobs, 1989: 10; Renzulli, 2005: 81) bu eğitim yöntemi, görsel sanatlar alanında da uygulanmış ve olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır (Doster, 2004: 107). Önem kazanan disiplinlerarası öğretim üstün yetenekli öğrenciler için de gündeme gelmiştir. Renzulli (2005: 81), üstün yetenekliler eğitiminde geleneklerin yıkılmasını, disiplinlerarası ve tematik müfredatın kullanılmasını önemli gelişme olarak görmektedir. Renzulli ve De Wet (2010: 30) de disiplinlerarası öğretimin üstün yetenekliler için ideal eğitim olduğunu dile getirmektedir.

Üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde, disiplinlerarası öğretime yönelik çalışmalara bakıldığında uygulamalı olarak yapılmış çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası etkinliklerin nasıl sonuçlar ortaya koyacağını görmek amacıyla; Konya Bilim ve Sanat Merkezi, uyum dönemi (İlkokul 3.sınıf), görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası etkinlik uygulamaları yapılarak ortaya çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir.

1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

“Üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde, disiplinlerarası öğretim etkinliklerinin ortaya koyacağı sonuçlar nasıldır?”

1. Görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası öğretim uygulanmasının öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

2. Görsel sanatlar etkinliklerinde, etkinlik sürecine ilişkin öğrenci yansıtma yazısı sonuçları nelerdir?

3. Görsel sanatlar eğitiminde, disiplinlerarası öğretim uygulanmasının öğrencilerin uygulama becerilerine etkisi nasıldır?

4. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinlik sürecinde ortaya çıkan sunum ve ürünlere yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3. Amaç ve Önem

Disiplinlerarası öğretim yönteminin, eğitim üzerindeki etkilerini ve faydalarını ortaya koyan çalışmalardan sonra görsel sanatlar eğitiminde de disiplinlerarası öğretimin faydalı olduğunu gösteren çalışmalar yapılmıştır. Ancak üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde, disiplinlerarası öğretime yönelik uygulamalı olarak yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın bu anlamda önemli olacağı söylenebilir.

1.4. Sayıtlar

1. Çalışmanın veri formlarından elde edilen verilerin doğru olduğu kabul edilmiştir.

2. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve uzmanların veri formlarında bulunan sorulara isteyerek, anlayarak ve samimiyetle cevap verdikleri kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma:

1. Konya Bilim ve Sanat Merkezi, 2012–2013 eğitim öğretim yılı, bahar dönemi uyum eğitimi seviyesindeki (İlkokul 3. sınıf) 17 öğrenci ile,

2. Görsel sanatlar etkinliğinde, haftada üç saat olmak üzere, 10 hafta toplam 30 saatlik uygulama ile,

3. Araştırmacı tarafından hazırlanan disiplinlerarası görsel sanatlar etkinlikleri ile,

4. Öğretmen görüşme formu, uzman değerlendirme formu, öğrenci yansıtma formu ve öğrenci görüşme formundan elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.6. Kısaltmalar

Ö. 1 : Öğrenci bir

Ö. 1. 2 : Öğrenci bir, tema iki

Ö. M. : Öğretmen Müzik

Ö. B. 4 : Öğretmen Biyoloji, tema dört

- Ö. G. 2 : Öğretmen Görsel Sanatlar, tema iki
Ö. İ. 3 : Öğretmen İngilizce, tema üç
Ö. F1. 1: Öğretmen Fizik bir, tema bir
Ö. F2. 1: Öğretmen Fizik iki, tema bir

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Yöntemi

Birbirini desteklemesi düşüncesi ile nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırma, tek analiz biriminden oluştuğu için tek gruplu yarı deneysel desen modelindedir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma, 2012–2013 öğretim yılı, güz dönemi, Konya ili, Meram ilçesi Bilim ve Sanat Merkezi uyum dönemi (İlkokul 3.sınıf) seviyesinde bulunan, 6 kız ve 11 erkekten oluşan 17 öğrenci ile yapılmıştır. Konya’da tek Bilim ve Sanat Merkezi’nin bulunması ve araştırmacının bu kurumda görev yapıyor olmasından dolayı, amaçlı örnekleme yöntemlerinden, kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma problemine yanıt aramak amacıyla “Gözlemci Öğretmen Görüşme Formu”, “Öğrenci Yansıtma Yazısı Formu”, “Öğrenci Görüşme Formu” ve “Uzman Değerlendirme Formu”ndan veri kaynağı olarak yararlanılmıştır.

Formlar araştırma sorusu doğrultusunda, araştırmacı tarafından hazırlanarak üç uzman görüşüne sunulmuştur. Soruların açık ve anlaşılır olmasına, yönlendirici olmamasına dikkat edilen bu formları uzmanlar; kapsam, dil, öğrenci düzeyine uygunluk, soruların açık ve anlaşılır olması boyutları ile incelemişlerdir.

“Uzman Değerlendirme Formu”, araştırmacı tarafından, MEB (2008) “Görsel Sanatlar Dersi (1–8 Sınıflar) Kılavuz Kitabı”nda ürün değerlendirmeye yönelik ifadelerden alınmıştır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Bu çalışmanın nitel verilerinin çözümlemesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Nicel verilerin çözümlemesinde de örnekleme 30’dan az olduğundan parametrik olmayan testlerden KuruskalWallis-H Testikullanılmıştır.

Araştırmanın 1. alt problemi için “Gözlemci Öğretmen Görüşme Formu”ndan faydalanılmıştır. Formu’nun 4. ve 5. sorusunda önceden belirlenmiş kodlar kullanılmıştır. Araştırmanın 2. alt problem için “Öğrenci Yansıtma Yazısı Formu” 4. alt sorusuna yanıt bulmak için de “Öğrenci Görüşme Formu” kullanılmıştır.

“Öğrenci Yansıtma Yazısı Formu”nun 5. sorusunda önceden belirlenmiş kodlar kullanılmıştır.

Çalışmanın 3. alt problemi için etkinlik öncesi ve etkinlik sürecinde yapılan uygulama çalışmaları üç uzman görüşüne sunulurken önceden hazırlanmış “Uzman Değerlendirme Formu”na göre değerlendirmeleri istenmiştir. “Uzman Değerlendirme Formu” kullanılarak elde edilen veriler SPSS programında Kuruskal Wallis-H Testi ile çözümlenmiştir.

2.5. Gözlemci Öğretmen

Bu araştırmada araştırmacı doğrudan katılımcı olarak hem sürecin işleyişinde etkin rol almış hem de araştırmada gözlemci kimliğini üstlenmiştir. Çalışmada araştırmacının yanı sıra gözlemci öğretmenlerden de yararlanılmıştır.

Bilsen uyum dönemi etkinliklerinde etkinlik öğretmeni yanında, öğrencileri gözlemlemek amacıyla, gözlemci öğretmenler de etkinliğe dâhil olmaktadır. Araştırmanın çalışma grubuna denk gelen gözlemci öğretmenler, çalışma grubunun gözlemci öğretmenleri olarak belirlenmiştir.

2.6. Uygulama Süreci

18.10.2012 ile 03.01.2013 tarihleri arasında gerçekleştirilen uygulama çalışmasında kız ve erkek öğrencilerin dengeli dağılımları ve öğrencilerin istekleri göz önünde bulundurularak dört çalışma grubu oluşturulmuştur.

Etkileşim Teması

İki hafta sürmüş olan etkinlikte amaç, etrafımızda yaşayan küçük canlıları inceleyerek bunlarda oluşan bir animasyon yapmaktır.

“Sanatçı eserini oluştururken nelerden etkilenir?” sorusu tartışıldı. Küçük canlıları konu alan Türk ve yabancı ressamların (Ergin İnan, Joe A. MacGown, RedonOdilion ve Louis Bourgeois)çalışmaları sunuldu. Konu ile ilgili “Uç Uç Böceğim” şarkısı ritim aletleri eşliğinde dinlenip söylendi. “Siz sanatçı olsaydınız sanatınızda kullanmak için hangi küçük canlıları seçer ve incelerdiniz?” sorusu yöneltildi. Karşılıklı tartışmadan sonra öğrencilerle okul bahçesine çıkılarak bahçede böcek, örümcek, tırtıl, karınca gibi küçük canlılar incelenmek için arandı. Yakalanan küçük canlılar Bilsen laboratuvarında mikroskop ve büyüteç ile incelendi. Küçük canlıların yaşam ortamları, iskelet ve sindirimleri hakkında konuşuldu. Bilgisayar laboratuvarında öğrencilere bilgisayar ortamında animasyonun nasıl yapılacağını gösteren bir program yardımı ile animasyon yaptırıldı. Her grubun bir animasyon yapacağı belirtilerek, önceden incelenen ve araştırılan canlının birer çizgi karaktere dönüştürülmesi için çizimlere başlandı.

Her grup, animasyonunu yaptığı canlıların yaşam koşullarını anlatan hikâye, şiir ve şarkı sözü yazdı. Yapılan animasyon eşliğinde çalışmalarını diğer gruplara sunuldu.

Doğal Yaşam Teması Etkinliği

Etkinlikte öğrencilerin sevdikleri hayvanları yakından görmeleri ve izlenim edindiği hayvanın piktogramının yapılması amaçlanmıştır. Karatay hayvanat bahçesine gezi düzenlendi. Öğrenciler kendilerine önceden verilen çalışma kâğıtlarına en sevdikleri hayvanlardan biri hakkında not aldılar ve eskiz çizdiler. Öğrencilere yapılmış piktogramlardan örnekler sunuldu. Piktogramın sağladığı faydalar tartışıldı, piktogramın evrensel bir dil olduğu vurgulandı ve öğrencilerin piktogram hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri sağlandı. Hayvanat bahçesinde seçtiği ve izlenim edindiği hayvanın piktogramını oluşturan öğrenciler, piktograma ek olarak hayvan tanıtım kartı oluşturdular, şiir ve şarkı sözü yazdılar. Yapılan çalışmaların diğer gruplara sunulmasından sonra etkinlik sonlandırıldı.

Hayat Teması Etkinliği

“Medusa’nın Salı” tablosunu ortaya çıkaran durumun incelenmesi ve ölçekli kopyasının yapılması amaçlanmıştır.

Theodore Gericault’un “Medusa’nın Salı” tablosu fon müziği eşliğinde incelenerek, tabloya konu olan “trajedi” öğrenciler ile paylaşıldı. Öğrencilere “Siz “Medusa’nınSalı”nda olsaydınız hayatta kalmak için neler yapardınız?” sorusu yöneltilerek, öğrencilerden beyin fırtınası yapmaları istendi. “Bu tabloya nasıl bir müzik uygun olur?” sorusu öğrencilere yöneltildi. Konu hüzünlü ortamlarda söylenen ağıta getirilerek “Meyrik” ve Neşet Ertaş’ın “Ay Dost” ağıtları öğrencilere dinletildi ve ağıt konusu öğrencilerle tartışıldı. Öğrencilere, bu salda kurtulandan birinin ilk fırsatta size bir mektup gönderdiğini düşünelim “Size göre bu mektupta neler olur?” şeklindeki soruyla mektup yazmaları istenmiştir. “Medusa’nın Salı” tablosunun (1/100) ölçekli röprodüksiyon uygulaması yapıldı. Gruplar, yapılan röprodüksiyonları sergileyerek, yazdıkları mektuplarını arkadaşlarına okumuşlardır.

Medeniyet (Kültür) Teması Etkinliği

Amaç, Selçuklu döneminde kullanılan motifleri görmek, öğrenmek ve sanat çalışmalarında kullanmaktır.

“Yaşadığımız il en çok hangi medeniyetle anılır?”, “Tarihi yapılardaki motifler hangileridir?” gibi sorularla etkinliğe giriş yapılmıştır. “Sekiz ve altı köşeli yıldız, rumi ve çintemani” slaytla sunularak motiflerin tanıtımı yapıldı. Selçuklu’da birbirini tekrar eden şekillerin matematik ile olan ilişkisi tartışıldı. Matematik birimi ziyaret edilerek panoda sergilenmiş örüntü ve fraktaller incelendi. Burada öğrencilerin parçaları birleştirerek örüntü oluşturmaları sağlandı. Selçuklu yapılarından Karatay Medresesi ve İnce Minareli Medrese’sine gezi düzenlendi. Karatay Medresesi kubbesindeki fraktal ile portaldeki örüntüler incelenerek fraktal

ve örüntünün matematik ile olan ilişkisi hatırlatıldı. Öğrencilere “Bu motifler sanatta kullanılırsa nasıl bir etki oluşturur?” ve “Bu motifleri tuvalerinizde nasıl kullanırsınız?” soruları sorularak, Selçuklu motiflerinden oluşan 70x100 cm ebadındaki tuvaler üzerine akrilik çalışması yapılmıştır.

Her grup, çalışmalarını sergileyerek araştırdığı Selçuklu motiflerini diğer arkadaşlarına sunmuştur.

3. BULGULAR VE YORUM

3. 1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmannın birinci alt problemine yönelik “Gözlemci Öğretmen Görüşme Formu”ndaki sorular ve öğretmenlerin konu ile ilgili görüşleri aşağıda sunulmuştur.

1. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğine öğrencilerin ilgisi ve katılımı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Öğrencilerin etkinliğe ilgi ve katılımlarının yüksek olduğu ve etkinlikten keyif aldıklarını gösteren öğretmen görüşleri şunlardır: “*Bu etkinlikler çerçevesinde tüm öğrenciler etkinliğin her aşamasına aktif ve istekli olarak katıldılar*” (G. Ö. 3). “*...Etkinlik için çok istekli olmaları, biran önce etkinliğe başlamak istemeleri, bir sonraki çalışmayı merakla beklemeleri öğrencilerin etkinliğe ilgi duyduklarını göstermektedir*” (M. Ö. 2).

Etkinliğe katılmak için çaba içinde olan öğrencilerin, araştırmacıya konu ile ilgili sorular sordukları, araştırmacıyla sürekli iletişim halinde oldukları ve heyecanla çalışmaya başlamaları yönündeki öğretmen görüşleri şöyledir: “*Öğrenciler oldukça ilgililer. Büyük bir keyifle etkinliklere katılıyorlar ve merakla sorularını soruyorlar. Hepsi etkinliğe katılmaktan memnundu*” (İ. Ö. 2). “*Öğrenciler oldukça ilgilidiler. Sürecin her aşamasına aktif olarak katıldılar. Sürekli merak içerisinde tema hakkında sorular sordular. Hepsi etkinlik danışmanı ile iletişim içerisinde olmak istedi...Heyecanla çalışmaya başladılar*” (G. Ö. 1).

Diğer etkinliklerinde yeterli performans gösteremeyen öğrencilerin de etkinlik katılımlarının iyi düzeyde olduğunu belirten görüş şu şekildedir: “*Etkinliğe karşı genelde ilgisiz olan öğrencilerinin bile bu etkinliklerde çaba harcadığını görmek beni mutlu etti...*” (F.1 Ö. 2).

2. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğinin diğer disiplinlerle ilişkisi nasıl sağlandı? sorusu hakkındaki öğretmen görüşleri aşağıda ilgili temalar altında sunulmuştur.

Etkileşim Teması: Etkinliğin Biyoloji, Bilgisayar, Türkçe ve Müzik dersi ile ilişkilendirilmesi öğretmen görüşlerine şöyle yansımıştır: “*...Böceklerin bulunması ve mikroskopta incelenmesinde biyoloji disiplinini kullandılar... Gözlem ve veri toplama açısından güzel bir süreç yaşadılar...*” (F.1 Ö. 1). “*...Bilgisayarda animasyonla ilgili örnekler gösterilerek etkinlik teknolojiyle ilişkilendirildi*” (G. Ö.

1). “...Bilgisayar ortamında animasyonun nasıl yapıldığı, kâğıt üzerinde nasıl yapıldığı hakkında bilgi verilerek uygulama yapılmıştır” (M. Ö. 1). “Müzikte konu ile ilgili parça öğretilerek... Orff çalgıları yani ritim aletleri kullanılarak etkinlik ve Müzik ilişkilendirildi...” (M. Ö. 1). “...Hikâyeler yazılırken Türkçe dersi ile ilişki kuruldu...” (F.2 Ö.1).

Doğal yaşam teması: Etkinlik Biyoloji, Türkçe, Coğrafya ve Sosyal Bilgiler dersi ile ilişkilendirilmiştir: “Yapılan etkinlik Biyoloji ile ilişkilendirilerek hayvanların yaşadıkları yerler, günlük tükettikleri yiyecekler, barınakları, yaşam süreleri hakkında öğrenciler bilgileri edindiler...” (M. Ö. 2). “...Hayvanların tanıtım kartının hazırlanması Türkçe ile seçilen hayvanın yaşadığı iklim ve coğrafya Sosyal Bilgiler ile ilişkilendirildi” (F.1 Ö. 2). “...Piktogramlarını yaptıkları hayvanlar hakkında şiirler ve hikâyeler yazdılar. Böylece etkinlik Türkçe dersi ile ilişkilendirildi...” (G. Ö. 2). “Hayvanların yapısı, beslenmesi ve doğal ortamları Biyoloji dersi ile etkinlik ilişkilendirildi” (B. Ö. 2).

Hayat teması: Etkinliğin Türkçe, Müzik ve Kimya dersi ile etkinliğin ilişkilendirilmesi öğretmen görüşlerine şöyle yansımıştır: “Medusa Salı'nda hüznü bir ortam vardı. Bu ortama uygun olan ağıt konusu tartışıldı ve ağıt parçaları çalındı. Medusa'dan bir mektup alınmış gibi yazıldı. Türkçe ile etkinlik ilişkilendirildi. Deniz suyunun damıtılması tartışıldı konu Kimya dersi ile ilişkilendirildi (F.2 Ö. 3).

Kültür teması: Etkinliğin Matematik, Müzik, Coğrafya ve Tarih dersi ile ilişkilendirmesi öğretmen görüşlerine şöyle yansımıştır: “Karatay Medresesi'nde bulunan ve gittikçe küçülen motiflerin matematikle olan ilişkisi tartışıldı. Matematik bölümü ziyaret edilerek geometrik malzemelerden fraktal ve örüntü şekiller oluşturuldu. Matematikte fraktal olarak geçen bu motiflerin müzikte de fraktal müzik olarak bilimsel literatürde yer aldığı ve yeni dönem müziği olarak geçtiği konuşuldu. Fraktal müzik dinletildi...” (M. Ö. 4). “Selçuklu motifleri işlenirken tarih bilgilerinden faydalanıldı. Öğrenciler motifler üzerinde araştırma yaptılar...” (İ. Ö. 4). “...Selçuklu döneminin belli başlı yapılarını bulduran iller harita üzerinde gösterildi” (M.Ö.4).

3. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğinin günlük yaşamla ilişkisi nasıl sağlandı?

Animasyon mantığını gören öğrencilerin, günlük yaşamda izledikleri çizgi filmlere farklı bir bakış açısı kazandıkları ve küçük canlıların nerelerde yaşayabileceklerini öğrendikleri şeklindeki öğretmen görüşleri şunlardır: “Animasyonun mantığını gören öğrenciler çizgi filmlerin de bu şekilde yapıldığını anlayarak günlük yaşamda izledikleri çizgi filmlere farklı bir bakış açısı kazandılar. Yaşam becerileri konusunda böceklerin hayatını öğrenerek çevre ve doğa bilinci farkındalığı oluştu” (F.1 Ö. 1).

Öğretmen günlük yaşamdan örnekler sunarak etkinliğin hayatla iç içe olmasını sağlamıştır. Etkinliğe rumi motifli bir kravatla gelen araştırmacı, Selçuklu

motiflerinden örnekler sunmuştur: “Aslında yaşayarak öğrenilen bir etkinlikti. Öğretmen, günlük yaşamda en fazla kullandığımız trafik levhalarını piktogram konusu için de örnek olarak verdi. Öğrenciler de hayatımızdan başka örnekler sundular” (F.2 Ö.2). “Ağıt, tarihten gelen bir gelenek ve günümüzde müzikte sıkça rastladığımız bir durum. Bunun için etkinlik yaşamla ilişkiliydi...”(B. Ö. 3). “Selçuklu motiflerinin yaşadığımız mekânlarda kullanılması örneklenilerek ilişki kuruldu. Örneğin rumi motifinin kravatlarda kullanılması ve etkinlik liderinin rumi motifli kravatla etkinliğe gelmesi hayatla iyi bir ilişkilendirmeydi” (F.2 Ö.4).

4. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğinde, öğrencilerin duyuşsal becerilerine ilişkin neler söylenebilir? sorusuna yönelik öğretmen görüşme formunda “İşbirliği, Paylaşma, Sorumluluk, Motivasyon, İç Denetim” gibi kodlar oluşturulmuş, öğretmenlerden bu kodlara cevap vermeleri istenmiştir.

İşbirliği: Etkinliklerde öğrencilerin işbirliği yaptığı, işbirliği içinde çalışmanın öğrencileri etkinliğe katılmaya teşvik ettiğini belirten öğretmen görüşleri şu şekildedir: “Öğrenciler birlikte güzel işbirliği yapıyorlar. Gerçekten de birbirleri ile yardımlaşarak paylaşarak çalışmalarını bitirmeye yöneldiler...” (M. Ö. 4). “...Mesela (Ö.11) eskiden çok kendini belli etmezdi, işbirliği çalışmasında görev aldı ve görevini sundu. Eskiden bir kenarda kalırdı; ama bu etkinliklerde kendini dışarda görmedi” (İ. Ö. 4).

Paylaşma: Etkinliklerinde öğrencilerin birbirleri ile paylaşımında buldukları, farklı yönleriyle etkinliğe katkıda buldukları, arkadaşlarının fikirlerinden faydalandıkları öğretmen görüşlerine şöyle yansımıştır: “Öğrenciler hem kendilerinin ürettiği hem de arkadaşlarının fikirlerinden faydalandıkları bir süreci yaşadılar...” (B. Ö. 3). “Bazı öğrenciler grup içinde hatta diğer gruptaki arkadaşlarının işine yarayacağı bilgileri onlarla paylaştılar” (G. Ö. 2).

Sorumluluk: Etkinliklerin öğrencilerde sorumluluk bilinci kazanmasına yardımcı olduğu, etkinliklerde bütün öğrencilerin görevlerini yerine getirdiği, öğrenme için sabırla ve istekle çaba gösterdikleri, görevini yerine getirmeyen öğrencilerin arkadaşları tarafından uyarıldığı yönündeki görüşler şunlardır: “Gruplarda bütün öğrencilerin görevlerini yerine getirdiği ve öğrencilerin sorumluluklarını paylaştığı görüldü” (F.2 Ö.2). “Öğrenciler sorumluluklarının bilincine vardı, verilen görevi zamanında yetiştirmeye çalıştılar ...”(M. Ö. 3). “...Öğretmen yönlendirmesi olmaksızın hedeflerine yöneldiler ve kendi sorumluluklarını taşıdılar” (B. Ö. 2). “Gruplarda öğrencilerin verilen sorumluluğu yerine getirdikleri görüldü. Sorumluluğunu yerine getirmeyen öğrenciler arkadaşları tarafından uyarıldı” (G. Ö. 2).

Motivasyon: Etkinliklerin öğrenci motivasyonunu sağlamada etkili olduğu, araştırma ve gezi ortamının öğrencileri etkinliğe hazır hale getirdiği, isteksiz olan öğrencilerin de çalışmanın içine girdiğini belirten görüşler şu şekildedir: “Öğrencilerde motivasyon iyiydi; çünkü araştırma ve gezi sonucu oluşan ortam çocukları etkinliğe hazır hale getirmişti” (F.1 Ö. 4). “Öğrenciler öğrenmek için istekli, konuya karşı ilgilidiler. Sesler ve görseller onların motivasyonunu arttırdı,

anlatılan hikâyeyi adeta yaşadılar” (G. Ö. 3). “Etkinlikler, özellikle öğrenme için adaptasyon zorluğu çeken öğrencilerin etkinliğe kısa sürede dâhil olmasını kolaylaştırmıştır. Bu tür etkinliklerin öğrencileri araştırmaya ve öğrenmeye sevk ettiği görülmektedir” (İ. Ö. 2).

İç denetim: Etkinliklerde öğrencilerin kendiliğinden araştırma ve görev dağılımı yaptıkları, çalışma görevleri üzerinde iç denetimli oldukları, öğrencilerin iç kontrollü olarak sınıf içerisinde bir rekabetin meydana geldiği yöndeki öğretmenin görüşleri şöyledir: *“Öğrencilerin kendiliğinden araştırma ve görev dağılımı yapmaları, sunu hazırlamaları, verilen görevle ilgili olarak sorumluluk yönünden kendilerini sorgulamaları iç denetimli olduklarını göstermektedir” (B. Ö. 2).“Öğrenciler öğretmenin denetimi olmadan görevleri üzerinde arkadaşlarıyla çalıştıkları gözlenmektedir” (İ. Ö. 2).“...Çocukların kendi otokontrolleri oluştu. Hikaye ve şiir yazarken birbirlerini takip ettiler. Sınıf içerisinde arkadaşlar arasında bir rekabet de söz konusu oldu...” (M. Ö. 3).*

5. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğinde, öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri hakkında neler söylenebilir?

Öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri hakkındaki öğretmen görüşleri aşağıda “Yaratıcı Düşünme” ve “Problem Çözme Becerisi” kodu altında sunulmuştur.

Yaratıcı Düşünme: Etkinliklerin öğrencileri araştırmaya yönlendirdiği ve öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesine yardımcı olduğu görülmektedir: *“...Öğrencilerin sürekli düşünüyor olması, bir şeyler deniyor ve yapıyor olması yaratıcı düşünme becerilerini kullandıklarını göstermektedir” (M. Ö. 2). Etkinliklerin, yaratıcı düşünmeye katkı yaptığını düşünüyorum. Etkinlikte öğrenciler farklı çözümler ortaya çıkarıyo, araştırma ve beyin fırtınası yapıyorlar (M. Ö. 3).*

Etkinliklerde öğrenciler çalışmalarının farklı olması için çalışarak sürekli arayış ve denemeler içinde olmuşlardır: *“Araştırmacı etkinlikte açıklamalarını yaptığı esnada, öğrenciler yapılan açıklamaları büyük bir dikkatle dinlediler; araştırmacıya çalışmayla ilgili soru sorma çabası içine girdiler. Konuyu anladıktan sonra daha farklı nasıl çalışabilecekleri üzerine tartıştılar” (F.1 Ö. 2).*

Problem Çözme Becerisi: Öğretmen görüşlerine göre etkinliklerin disiplinlerarası işlenmesinin problem çözme becerisine katkı sağladığı aşağıda belirtilmiştir: *“Medusa Salı’nu tartışırken mektup yazarken hem de tablonun röprodüksiyonunu çizerken öğrenciler karşılaştıkları problemlere çözüm üretiyorlardı. Bu da öğrencilerin problem çözme becerilerine katkı sağlamaktadır” (F. 2 Ö. 3).*

Etkinliklerde grupların kendi aralarında çözüm yolları aradıklarını, her sorunun çözüm yollarının olacağını görerek bir çözüme vardıklarını dile getiren öğretmen görüşleri şöyledir: *“Çalışmalarda öğrenciler aralarında çıkan tartışmaları ve kendi içlerinde oluşan anlaşmazlıkları ortak yollar bularak çözmeye*

çalışmışlar ve bu sayede başkalarının duygu ve düşüncelerini dinleyebilmeyi, farklı düşüncelere tahammül etmeyi ve her sorunun orta yol bulunarak çözülebileceğini fark etmişlerdir” (M. Ö. 4).

Araştırmacı, karşılaşılan problemlere çözüm bulmayı öğrencilere bırakarak müdahaleci bir yaklaşım içinde olmamıştır: “Öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara öğretmen tarafından çözüm önerilerinin ortaya konulmamasına özen gösterilmektedir. Bu yolla öğrencilerin problem çözme becerilerini kullanmaları hedeflenmektedir” (M. Ö. 2).

6. Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliğinde öğretmenin öğrencilere rehberliği nasıldır?

Araştırmacı etkinliklerde rahat bir eğitim ortamı hazırlayarak öğrencilerin konuşup tartışabilmeleri, fikirlerini özgürce paylaşabilmeleri, kendiliğinden çalışma ve sunumlar yapabilmeleri, yeni fikir ve öneriler geliştirebilmelerine imkân sağlamıştır. Bu yöndeki öğretmen görüşleri şunlardır: “*Öğretmen, öğrenme sürecinde öğrencilere arkadaşlarıyla birlikte konuşup tartışabilecekleri, fikirlerini özgürce paylaşabilecekleri ve kendilerini rahat hissedebilecekleri bir öğrenme ortamı sunmuştur” (İ. Ö. 4). “Öğrencilerin tüm çalışmaları yürüttüğü ve öğretmenin rehber olduğu bir uygulama gerçekleştirildi. Bu uygulamada, öğrencilerin sunumlar yapmaları için ortam hazırlayan öğretmen, etkinliklerde, öğrencilerin belli konularla ilgili yeni fikir ve öneriler geliştirmelerini desteklemiştir. Öğrencileri yapacaklarını belirleme, görev dağılımı yapma ve kendiliğinden çalışmalarını sergileme konusunda özgür gördüm” (M. Ö. 4).*

Etkinliklerde araştırmacı, öğrencilere sorular sorarak onların motivasyonu arttırmaya çalışmıştır: “*Öğrencilerin yaşadığı problemlerde, araştırmacı rehberlik yaparak yaşadıkları problemleri çözmeleri için öğrencilere yardımcı olmuştur. Süreç içerisinde yönlendirme sorularıyla öğrencilerin çalışmalarına yön vermiştir. Motivasyonu arttıran konuşmalar özellikle öğrencilerin etkinliğe etkin katılımını sağlamıştır ...” (İ. Ö. 2).*

Araştırmacı, etkinlikte öğrencilerin çalışmalarına doğrudan müdahale etmemiş, öğrenci fikirlerine ve tercihlerine önem vererek onları çalışmaya yönlendirmiştir: *Öğretmen öğrencilerin tercihlerini önemli gördüğü için öğrencilere müdahale etmemiş, sadece yönlendirme yaparak öğrenci fikirlerine destek olmuştur (F.2 Ö.2).*

7. Görsel sanatlar etkinliğinde uygulanan disiplinlerarası öğretimin, diğer disiplinlerde de uygulanmasını ister misiniz? Niçin?

Etkinliklerin eğlenceli geçtiği, motivasyon, iç denetim, paylaşım, birbirlerine saygı ve sorumluluk konusunda çok iyi oldukları için eğitim yönteminin diğer derslerde de uygulanmasını istemişlerdir. Bu konudaki öğretmen görüşleri şunlardır: “*İsterim; çünkü bu etkinlikler öğrenciye teneffüsü bile unutturan, sorumluluk, iç denetim, paylaşma ve motivasyon yüklemektedir” (B. Ö. 4). “İsterim;*

çünkü farklı disiplinlerin iletişim içerisinde olması, motivasyonu arttırmakta, öğrenmeyi kalıcı kılmaktadır. Ayrıca süreç eğlenceli geçmekte, öğrencinin bir sonraki etkinliğe hazır bulunurluğunu arttırmaktadır” (G. Ö. 3).

Etkinliklerin olumlu dönütlerinin veliler tarafından dile getirildiği ve etkinliklerin kurum amacına hizmet ettiği belirtilmektedir: *“Uyum döneminde kurum olarak öğrencileri birbirine kaynaştırmak, kurum kültürünü benimsetmek gibi amaçlarımız vardır. Yapılan bu etkinlikler kurumumuzun amaçlarına hizmet etmiştir. Bu etkinliklerin olumlu dönütleri yapılan toplu ve bireysel görüşmelerde veliler tarafından dile getirilmiştir” (M. Ö. 4).*

Diğer disiplinlerle bütünleştirilmiş etkinliklerin verimli olduğu ve öğrenilen bilgileri işe yarar hale getirdiği için uygulanan yönteminin diğer disiplinlerde de uygulanması istenmiştir: *“...Bütüncül bir yaklaşım olduğu için öğrenciler bir disiplinde öğrendiğini diğerinde uygulayabiliyor, böylece öğrenilen bilgiler de işe yarayış oluyor. Bu uygulamanın bütün etkinliklerde uygulanması Bilsem’in verdiği eğitime çok fayda sağlayacaktır” (İ. Ö. 4).*

Disiplinlerarası öğretim yönteminin fiziki imkânların yetersiz olması ve öğretmenler arası daha fazla işbirliği gerektirmesi gibi nedenlerle bu yöntemin diğer disiplinlerde uygulanmasına olumsuz yaklaşan görüşler de mevcuttur: *“Uygulanmasını isterim; fakat biraz da imkân meselesi. Gördüğünüz gibi Bilsem’in fiziki imkânları yetersiz, ayrıca öğretmenlerin bir araya gelmeleri ve bilgi paylaşımında bulunmaları gerekiyor. Bu da zor gibi görünüyor” (F.2 Ö.3).*

3. 2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Öğrenci yansıtma yazısı formunda bulunan sorular ve bu sorulara yönelik öğrenci yansıtma yazıları aşağıda sunulmuştur.

1. Etkinlikte;

- A) Sevdiğiniz yanlar nelerdir?**
- B) Sevmediğiniz yanlar nelerdir?**

Öğrencilerin “Etkinlikte sevdiğiniz yanlar nelerdir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeleri Dağılımları.

“Etkinlikte sevdiğiniz yanlar nelerdir?”	f	%
İnceleme ve uygulama yanını sevdim	34	50
Sadece uygulama yanını sevdim	12	17.64
Sadece inceleme yanını sevdim	8	11.76
Araştırma yapmayı sevdim	3	4.41
İşbirliği içinde çalışmayı sevdim	11	16.17
Diğer	4	5.88
Toplam	68	100

Öğrenci yansıtma yazısı formunda, “Etkinlikte sevdiğiniz yanlar nelerdir?” sorusuna öğrencilerin verdikleri cevapların %50’si etkinliklerin inceleme ve uygulama yönünü sevdikleri şeklindedir. Geriye kalanlar ise sırasıyla sadece uygulama yapma, sadece inceleme yapma, işbirliği içinde çalışma, araştırma yapma ve diğer şeklinde sıralanmaktadır.

Öğrencilerin, “Etkinlikte sevmediğiniz yanlar nelerdir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Etkinlikte sevmediğiniz yanlar nelerdir?”	f	%
Sevmediğim yön yok	48	70.58
Süre yetersizliği	5	7.35
Sorumluluğunu bilmeyen öğrencilerin olması	4	5.88
Diğer	11	16.17
Toplam	68	100

Öğrenci yansıtma formu verilerinden etkinliklerin sevildiğini ancak süre, zaman ve fiziki ortam yetersizliği, sorumluluğunu yerine getirmeyenlerin olması ve etkinliklerde bilgi paylaşımından kaynaklı gürültünün olması sebebiyle etkinlikleri beğenmediğini belirten 20 cevabın olduğu görülmektedir. Bunun dışında verilen 48 cevapta, etkinliklerin tüm yönleriyle sevildiği görülmektedir. Sonuç olarak bakıldığında, öğrencilerin sevmedikleri yönler, sevdikleri yönler içinde çok az bir yer kaplamıştır. Öğrencilerin inceleme, uygulama, araştırma ve işbirliği içinde çalışma gibi yönleriyle etkinliklerin tamamına yakını sevdikleri, sevilmeyen yönün ise çok az olduğu söylenebilir.

2. A) Etkinliğe katılımınız nasıldı?

B) Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı nasıldı?

A şıkkı olan “Etkinliğe katılımınız nasıldı?” sorusuyla öğrencilerden etkinlik katılımlarını değerlendirmeleri istenmiştir.

Öğrenci yansıtma yazılarına göre sadece “Hayat” temasında, iki öğrencinin etkinlik katılımlarının iyi olmadığı, diğer onbeş öğrencinin tüm etkinlik katılımlarının iyi düzeyde olduğunu belirten öğrenci yansıtma yazıları aşağıda sunulmuştur.

“Hayat” temasında etkinliğe katılımlarının iyi olmadığını belirten iki öğrenci görüşü şöyledir: “Bence benim etkinliğim katılımım çok iyi değildi. Çünkü ben pek resim yapamadım, elimden geldiğince yapmaya çalıştım...” (Ö. 8. 3), “...Biraz kendimi grubumda dışlanmış hissettim” (Ö. 16. 3).

“...Tüm etkinliklere katıldım. Öğretmenin sorularına cevap verdim, resim yaptım, mektup yazdım” (Ö. 1. 3), Etkinliğe katılımın yeterli olduğunu düşünüyorum. Katılımım hem bana hem de grup arkadaşlarıma yararlı oldu (Ö. 9. 2). “Etkinliği sevdiğim için sürekli katılıyordum ve elimden geleni yapıyordum. Bunu yapmasak diğer gruplar karşısında pasif kalabilirdik” (Ö. 6. 4. Grubumuzda

iş bölümü yaptığımız için bence iyiydi.. Herkes kendine verilen işi yaptı (Ö. 7. 1). Şeklindeki yansıtma yazılarında öğrencilerin etkinlik katılımlarının iyi olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin, “Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı nasıldı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı nasıldı?”	f	%
Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı iyiydi	45	66.17
Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı kısmen iyiydi	21	30.88
Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı iyi değildi	2	2.94
Toplam	68	100

“Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı nasıldı?” sorusuna cevap olarak verilen öğrenci yansıtma yazılarına bakıldığında “Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı iyi değildi” şeklinde iki ifadenin bulunması, “Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı kısmen iyiydi” şeklinde 21 ifadenin bulunması ve “Grup arkadaşlarının etkinliğe katılımı iyiydi” şeklinde 45 cevabın bulunması grup üyelerinin etkinliğe katılımının çok iyi düzeyde olduğunu göstermektedir.

3. Etkinlik hangi derslerle ilişkilendirildi? Bu derslere ait hangi bilgi ve becerileri kullandınız?

“Bilgisayarda animasyon yaptık” (Ö. 2. 1), “Laboratuarda böcekleri inceledik” (Ö. 9. 1), “Biyoloji’de mikroskopla inceleme yaptık...” (Ö. 8. 1), “Seçtiğimiz hayvanın yapısını ve nasıl beslendiğini araştırdık...” (Ö. 9. 2). “...Bu dersle ilgili yazma becerimi kullandım” (Ö. 8. 2), “Ben Türkçe ile ilişkilendirdim, şiir becerilerimi kullandım” (Ö. 4. 3), “ Türkçe mektup yazdık” (Ö. 14. 3), Cümlelerinden etkinliğin Bilgisayar Biyoloji ve Türkçe dersi ile ilişkilendirildiği görülmektedir.

“Uç Uç Böceğim şarkısını söyledik...”(Ö. 8. 1), Şarkı söylemeyi ve ritmi öğrendik... (Ö. 9. 1), “... Müzik dersinde ağıt öğrendik ve dinledik...”(Ö. 2. 3), “Müzik ile ilişkilendirildi, fraktal müzik dinledik” (Ö. 9. 4), “Fraktal müzik dersi ile bağlantı kuruldu...” (Ö. 11. 4.) Gibi öğrenci yansıtma yazılarından etkinlikte şarkı söylenmesi ve ritim tutulması, “Ağıt”ı öğrenmeleri ve dinlemeleri etkinliğin Müzik dersi ile ilişkilendirildiğini göstermiştir.

“Etkinlikte çalışmak için seçtiğimiz hayvanın hangi ülkelerde yaşadığını tartıştık. Aslanların yaşadığı yerleri konuştuk ve Kangal köpeğinin anavatanı Sivas’muş” (Ö. 1 2). “...Deniz suyunun arıtılmasını öğrendik” (Ö. 7. 3), “...Suyun nasıl arıtıldığını öğrendik” (Ö. 15. 3). “Matematikte fraktal vardı” (Ö. 2. 4), “Fraktalın ne olduğunu öğrendik ve bu sayede Müzik ve Matematik dersini ilişkilendirdik” (Ö. 5. 4). Şeklindeki yansıtma yazısından etkinliğin Sosyal Bilgiler, Kimya ve Matematik dersi ile ilişkilendirmiştir

“Harita üzerinde Selçuklu yapılarını konuştuk” (Ö. 9. 4), “Konya, Kayseri, Sivas’ta çok sayıda Selçuklu eserleri olduğunu öğrendim” (Ö. 7. 4). “...Tarih ile ilişkilendirildi; şekillerin, çinilerin tarihini öğrendik” (Ö. 9. 4), “Eski zamanlara doğru aktık” (Ö. 7. 4). Şeklindeki yansıtma alıntılardan etkinliğin Coğrafya ve Tarih dersi ile ilişkilendirilerek bu dersin bilgi ve becerilerinin kullanıldığı görülmektedir.

4. Etkinlikte öğrendikleriniz okul dışında gerçek yaşamda kullanabilir mi? Nasıl?

“Evet, kullanabiliriz. Mesela biz bir gün Bilsem’den giderken sekiz köşeli yıldız motifi gördüğümüzde bu ne diyorduk; fakat şimdi biliyoruz. Yani her yerde kullanılabilir” (Ö. 8. 4),

“Okul dışında ve gerçek hayatta kullanabiliriz. Mesela mektup yazarken hangi sözleri kullanacağım ve yazacağımı biliyorum” (Ö. 2. 3), Kullanılabilir, örneğin ben hikâye yazdım ve öğrendim. Çalgıda ritme ayak uydurmayı öğrendim, böceklerin yaşam yerini öğrendik (Ö. 7. 1). “Öğrendiklerimi sonraki sınıflarda yarışmalarda kullanabilirim; ilişkilendirdiğim derslerde kullanabilirim” (Ö. 7. 3). İfadeleriyle öğrencilerin etkinlikte öğrenilenleri başka derslerde ve günlük hayatta kullanabileceklerini, Türkçe, Müzik ve Biyoloji dersine fayda sağlayacağını belirtmişlerdir.

“...Mesela animasyon gerçek yaşamımızda kullanılabilir. Mesela çizgi film, herkes çizgi film izlemiştir” (Ö. 8. 1), “Evet, kaldırımlarda veya değişik yerlerde Selçuklu motifleri var” (Ö. 3. 4), “Evet, kullanılabilir. Mesela duvarda, kaldırımda, aksesuarlarda kullanılabilir, gezerken görmüştük” (Ö. 9. 4), “Evet kullanılabilir, çünkü medreselerde rumi, çintemani, altı köşeli yıldız, sekiz köşeli yıldız kullanılıyordu” (Ö. 15. 4), Gibiyansıtma yazılarında etkinlikte öğrendiklerini gündelik hayatta zaten kullanıldığını belirten öğrenciler, herkesin çizgi film izleyerek animasyonu kullandığını, Selçuklu motiflerinin perde, kıyafet, duvar, kaldırım ve aksesuarlarda kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

5. Yapılan etkinlikler size hangi yönden faydalı oldu? sorusu için “Eğlenerek Öğrenme, Paylaşma, Yardımlaşma, Sorumluluk” gibi önceden kodlar belirlenerek öğrencilerin bu kodlara cevap vermeleri istenmiştir.

Eğlenerek Öğrenme: *“Kendi yaptığımız ürünleri görünce eğlenerek öğrendik” (Ö. 2. 1), “...kendimiz yaptığımız için eğlendik” (Ö. 4. 1), “Kendi fikirlerimizin kullanılması eğlenceliydi” (Ö. 7. 1), “... Fikirlerimizi sunmak güzeldi” (Ö. 9. 1). Şeklindeki yazılardan öğrenciler yapılan etkinliklerde böcek incelemenin, kendi yaptıkları ürünleri ortaya çıkarmalarının kendi fikirlerini sunmalarının eğlenceli olduğunu, eğlenerek öğrendiklerini belirtmişlerdir.*

Paylaşma: *“Konuları birlikte paylaşıyoruz ve birlikte araştırıyoruz...” (Ö. 8. 2), “Grup içinde görev paylaşımı yaptık, şir yazarken birbirimize yardım ettik. (Ö. 3). “Araştırdığımız bilgileri birbirimizle paylaştık” (Ö. 2. 1), “... Fikir paylaştık, sorumluluk paylaştık” (Ö. 8. 4), “...Arkadaşlarımızla düşünce ve boya paylaştık” (Ö. 7. 4). Şeklindeki yazılardan öğrencilerin konuları paylaştıkları, birlikte*

araştırdıkları fikir, bilgi, sorumluluk ve malzeme paylaşımında da buldukları görülmektedir.

Yardımlaşma: “Grup içinde yardımlaşma vardı” (Ö. 5. 1), “Resim, animasyon yaparken hikâye ve şiir yazarken yardımlaşık” (Ö. 6. 1), “Yardımlaşmada arkadaşlarımla iyi anlaşıyorum. Önceden bazı arkadaşlarımla hiç anlaşamıyordum; şimdi anlaşabiliyorum” (Ö. 9. 2), “Herkes birbiriyle yardımlaştığı için işler çok kolay bitti” (Ö. 1. 3). Gibi ifadelerinde resim ve animasyon yaparken hikâye ve şiir yazarken öğrencilerin yardımlaştıkları, yardımlaşmanın öğrencileri birbirine yaklaştırdığı, birbirleriyle daha iyi anlaştıkları, yardımlaşırken işlerin kolaylaştığı görülmektedir.

Sorumluluk: “Grubumuzda herkesin bir sorumluluğu vardı ve herkes sorumluluğunu yerine getirdi” (Ö. 6. 1), “Sorumluluklarımızı yerine getirdik ve getirmeyen arkadaşlarımızı uyardık” (Ö. 2. 3). Şeklindeki öğrenci yansıtma yazılarından grup üyelerinin her birinin üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirdikleri sorumluluk bilinci gelişmemiş öğrencilerin arkadaşları tarafından uyarıldığı görülmektedir.

6. Etkinlikte öğretmenin rehberliğini birkaç cümle ile anlatır mısınız?

“Öğretmen söylemeden biz kendimiz araştırdık...” (Ö. 9. 1), “Problem olduğunda öğretmen bize çözüm yollarını gösterdi. Etkinliği biz kendimiz yaptık. Öğretmen etkinlikte bizi yönlendirdi. Kararları ve çalışmayı bize bıraktı” (Ö. 4. 2). Şeklindeki öğrenci yansıtma yazılarına göre öğretmenin etkinlik sürecinde öğrencilere rehberlik yaptığı, çalışmalara müdahaleci bir tavır içinde olmadığı, çözümünü öğrencilere bıraktığı ve öğrenci tercihlerini önemseydiği görülmektedir.

“Okuldaki öğretmenim bilgi verir. Buradaki öğretmenimiz ise bilgi vermekten çok kendimizin araştırmasını teşvik etti” (Ö. 2. 1), Şeklindeki yazılarında örgün okullarındaki öğretmenin kendilerine bilgi aktardığı, Bilsen Görsel Sanatlar etkinlik öğretmenin ise bilgiden çok kendilerinin araştırmalarına imkân tanıdığını belirtmiştir.

7. Etkinlikteki yöntemin, Bilsen’deki diğer etkinliklerde ve okulundaki derslerde de uygulanmasını ister misiniz? Neden?”

“Ben bütün derslerde uygulanmasını isterdim; çünkü eğlenerek öğrenmek çok hoşuma gidiyor” (Ö. 8. 1), “Ben bu etkinliklerin hem burada hem de okulumdaki her derste uygulanmasını istiyorum. Özellikle Matematik dersinde uygulanmasını istiyorum...” (Ö. 9. 1), “Etkinlikteki yöntemin hem Bilsen’de bütün etkinliklerde kullanılmasını hem de okulda kullanılmasını isterim” (Ö. 8. 4). “Evet; çünkü burası çok zevkli ve kendimiz yapıyoruz ve bu da çok zevkli oldu” (Ö. 10. 1), “İsterim. Çünkü her hafta bir konu belirliyor ve araştırarak bilgimize bilgi katıyoruz” (Ö. 9. 2). Gibi yansıtma yazılarında etkinliklerin zevkli geçtiği ve severek öğendiklerini belirten öğrencilerin, disiplinlerarası öğretim yönteminin Bilsen’in

diğer etkinliklerinde ve okullarındaki derslerde uygulanmasını istedikleri görülmektedir.

3. 3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Etkinlik öncesi yapılan ve etkinlik sürecinde yapılan ürün değerlendirme formu, başarı puanlarının karşılaştırılması, Kuruskal Wallis-H testi ile analiz edilerek aşağıda sunulmuştur.

Etkinlik Öncesi Yapılan ve Etkinlik Sürecinde Yapılan Ürün Değerlendirme Formu, Başarı Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Kuruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Konuya uygun ürün oluşturulmuştur	Üründe özgünlük ve yaratıcılık vardır	Üründe anlatım gücü vardır	Üründe sanat elemanları kullanılmıştır	Üründe sanat ilkeleri kullanılmıştır	Teknik beceri yönünden iyidir	Çalışma temiz ve düzenlidir	Zaman verimli kullanılmıştır	Ürün sergilenmeye hazır hale getirilmiştir
Ki-Kare	41,969	29,421	31,173	22,695	23,025	33,989	26,703	25,164	24,064
P	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000

$P < 0,05$

"P" (Anlamlılık) satırındaki değerin 0,000 olduğu görülmektedir. Söz konusu değer 0,05'ten küçük olduğu için, üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası öğretim yönteminin, öğrencilerin uygulama becerilerine etkisine ilişkin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu sonuçtan yola çıkarak üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde disiplinlerarası öğretim yönteminin uygulanmasının öğrencilerin uygulama becerilerine katkı sağladığını söyleyebiliriz.

3. 4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Dördüncü alt problemine yönelik öğrenci görüşme formunun soruları ve bu sorulara ilişkin öğrenci görüşleri aşağıda sunulmuştur.

1. Yapılan sunuların hangi yönlerini beğendiniz?

Öğrenci görüşme formu verilerine göre disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliklerinde “Yapılan sunuların hangi yönlerini beğendiniz?” sorusuna öğrencilerin en fazla “Uygulanan yöntemi”, sonrasında ise sırasıyla “İşbirliğine dayalı olmasını”, “Yardımlaşarak çalışmayı”, “Sistemli çalışmayı” ve “Diğer” şeklinde cevap verdikleri aşağıda verilen tabloda görülmektedir.

Öğrencilerin, “Yapılan sunuların hangi yönlerini beğendiniz?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Yapılan sunuların hangi yönlerini beğendiniz?”	f	%
Uygulanan yöntemi	6	35.29
İşbirliğine dayalı olmasını	5	29.41
Yardımlaşarak çalışmayı	4	23.52
Sistemli çalışmayı	1	5.88
Diğer	1	5.88
Toplam	17	100

2. Etkinliklerin farklı dersler ile ilişkilendirilmesinin hazırladığınız sunulara ne tür etkisi oldu?

Öğrencilerin “Etkinliklerin farklı dersler ile ilişkilendirilmesinin hazırladığınız sunulara ne tür etkisi oldu?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Etkinliklerin farklı dersler ile ilişkilendirilmesinin hazırladığınız sunulara ne tür etkisi oldu?”	f	%
Farklı derslerin bilgisini kullandık	4	23.52
Zengin ve faklı bir bakış açısı kazandık	3	17.64
Sunumuzun farklı olmasını sağladı	1	5.88
Farklı ilgi yönlerimiz ortaya çıktı	5	29.41
Araştırma yapmaya sevk etti	4	23.52
Toplam	17	100

Öğrenci görüşme formunda ikinci soru olan “Etkinliklerin farklı dersler ile ilişkilendirilmesinin hazırladığınız sunulara ne tür etkisi oldu?” sorusuna öğrenciler en fazla “Farklı ilgi yönlerimiz ortaya çıktı”. Şeklinde cevaplar vermişlerdir. Bu cevabı “Farklı derslerin bilgisini kullandık” ve “Araştırma yapmaya sevk etti” şeklinde cevaplar izlemiş, bunları da sırasıyla “Zengin ve faklı bir bakış açısı kazandık” ve “Sunumuzun farklı olmasını sağladı” şeklindeki seçeneklerin izlediği görülmektedir.

3. Hazırladığınız sununun sunumu ile ilgili neler söylenebilir?

Öğrenci görüşme formunda “Hazırladığınız sununun sunumu ile ilgili neler söylenebilir?” sorusuna öğrencilerin sırasıyla “Sunu cesaretim oluştu”, “Zamanı

verimli kullandık”, “Hayal ettiklerimi sundum”, “Tasarladığım ile sunduğum farklıydı” ve “Diğer” şeklinde cevaplar verdikleri ve bunları açıkladıkları aşağıda verilen tabloda görülmektedir.

Öğrencilerin “Hazırladığınız sununun sunumu ile ilgili neler söylenebilir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Hazırladığınız sununun sunumu ile ilgili neler söylenebilir?”	f	%
Sunu cesaretim oluştu	7	41.17
Zamanı verimli kullandık	6	35.29
Hayal ettiklerimi sundum	2	11.76
Tasarladığım ile sunduğum farklıydı	1	5.88
Diğer	1	5.88
Toplam	17	100

4. Etkinliklerde ortaya çıkan ürün hakkında neler düşünüyorsunuz?

Öğrencilerin “Etkinliklerde ortaya çıkan ürün hakkında neler düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevap, Frekans ve Yüzdeleri

“Etkinlikler de ortaya çıkan ürün hakkında neler düşünüyorsunuz?”	f	%
Beğendim, güzel oldu	10	58.82
Beğenmedim güzel olmadı	1	5.88
Uygulama (ürün) becerilerime katkısı oldu	4	23.52
Zamanı verimli kullandım	2	11.76
Toplam	17	100

Öğrenci görüşme formunda “Etkinliklerde ortaya çıkan ürün hakkında neler düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrenciler en fazla “Beğendim, güzel oldu” şeklinde cevap vermişlerdir. Diğer cevaplar sırasıyla “Uygulama (ürün) becerilerime katkısı oldu”, “Zamanı verimli kullandım” ve son olarak bir öğrenci ile “Beğenmedim güzel olmadı” şeklinde cevaplar verdikleri görülmektedir.

5. Uygulamanın hangi özellikleri sizin için farklıydı?

Öğrencilerin “Uygulamanın (ürün) hangi özellikleri sizin için farklıydı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

“Uygulamanın (ürün) hangi özellikleri sizin için farklıydı?”	f	%
Uygulamada işbirliği sağladı	3	17.64
Çalışma için araştırma yaptık	9	52.94
Çalışmada birbirimizden etkilendik	1	5.88
Sorumluluk sahibi olmayı öğrendik	2	11.76
Serbest ve rahat çalıştık	2	11.76
Toplam	17	100

Öğrenci görüşme formundaki “Uygulamanın (ürün) hangi özellikleri sizin için farklıydı?” sorusuna öğrencilerin büyük bir kısmı “Çalışma için araştırma yaptık” cevabını vermiştir. Bunu “Uygulamada işbirliği sağladık” cevabı “Sorumluluk sahibi olmayı öğrendik” ve “Serbest ve rahat çalıştık” cevabı takip etmiştir. En az verilen cevap olarak “Çalışmada birbirimizden etkilendik” cevabı olduğu görülmektedir.

6. Etkinliğin farklı dersler ile ilişkilendirilmesi, uygulamaya ne tür etkisi oldu?

Öğrencilerin “Etkinliğin farklı dersler ile ilişkilendirilmesi uygulamaya (ürün) ne tür etkisi oldu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

“Etkinliğin farklı dersler ile ilişkilendirilmesi uygulamaya (ürün) ne tür etkisi oldu?”	f	%
Çalışmalarımızın farklı olmasını sağladı	6	35.29
Farklı disiplinlerin bilgisini kullandık	2	11.76
Uygulama öncesi araştırma yaptık	6	35.29
Çalışmamızın zenginleşmesini sağladı	3	17.64
Toplam	17	100

Öğrenci görüşme verilerine göre “Etkinliğin farklı dersler ile ilişkilendirilmesi uygulamaya (ürün) ne tür etkisi oldu?” sorusuna öğrencilerin en fazla “Çalışmalarımızın farklı olmasını sağladı” ve “Uygulama öncesi araştırma yaptık” şeklinde cevap vermişlerdir. Sonrasındaki cevapların sırasıyla “Çalışmamızın zenginleşmesini sağladı”, “Farklı disiplinlerin bilgisini kullandık” şeklinde olduğu görülmektedir.

7. Sunu hazırlama ve uygulama (ürün) çalışmalarında ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?

Öğrencilerin “Sunu hazırlama ve uygulama (ürün) çalışmalarında ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

Sunu hazırlama ve uygulama (ürün) çalışmalarında ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?	f	%
Güçlük yaşamadım	8	47.05
Grup üyeleriyle anlaşamadım	2	11.76
Sorumluğunu yerine getirmeyenler oldu	3	17.64
Zaman yetersizdi	2	11.76
Fiziki ortam yetersizdi	2	11.76
Toplam	17	100

Öğrenci görüşme formunda “Sunu hazırlama ve uygulama (ürün) çalışmalarında ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?” sorusuna öğrencilerin çoğu “Güçlük yaşamadım” cevabını vermiştir. Bu cevabı “Sorumluğunu yerine getirmeyenler oldu” izlemiştir. Sonrasında “Grup üyeleriyle anlaşamadım”, “Zaman yetersizdi” ve “Fiziki ortam yetersizdi” şeklinde cevapların olduğu görülmüştür.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bilgisayar, Biyoloji, Türkçe, Müzik, Sosyal Bilgiler, Kimya, Matematik, Coğrafya ve Tarih disiplini ile ilişkilendirilen disiplinlerarası görsel sanatlar etkinlikleri, öğrenciler tarafından sevilmiş ve etkinliklere ilgi duyulmuştur. Günlük yaşamdan seçilmiş temalara günlük yaşamdan örnekler sunulularak yaparak-yaşayarak gezi ile yerinde inceleme yapılarak etkinliklerin hayatla iç içe olması sağlanmıştır. Öğrencilerin etkinliklerde işbirliği, paylaşma, sorumluluk bilinci, motivasyon ve iç denetim gibi becerilere sahip oldukları; etkinliklerin yaratıcı düşünme, problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı; araştırmacının öğrencilere rehberlik ve danışmanlık yaptığı; etkinliklerde uygulanan yöntemin diğer disiplinlerde de uygulanmasının öğretmenler tarafından istendiğine ilişkin sonuçlara varılmıştır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Disiplinlerarası görsel sanatlar etkinlikleri öğrenciler tarafından sevilmiş, etkinliklere öğrencilerin ilgi ve katılımları iyi düzeyde olmuştur. Farklı disiplin bilgilerinin kullanıldığı etkinliklerde öğrendiklerinin hayatta kullanılabilir ve işe yarar olduğunun bilincine varan öğrenciler, öğrenirken aynı zamanda eğlenmişlerdir. Öğrencilerin paylaşma, yardımlaşma ve sorumluluk bilinci kazandığı, araştırmacının öğrencilere rehberlik yaptığı, öğrencilerin aktif olacağı bir ortam oluşturduğu, uygulanan yöntemin diğer etkinlik ve derslerde de uygulanmasının öğrenciler tarafından istendiği sonucuna varılmıştır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Uzman değerlendirme formu başarı puanlarının karşılaştırılmasının etkinlik sürecinde yapılan uygulama (ürün) lehine anlamlı bir fark oluşturduğundan disiplinlerarası görsel sanatlar etkinliklerinin öğrenci uygulama becerilerinin gelişmesine olumlu etki yaptığı sonucuna varılmıştır.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Uygulanan yöntemi beğenen öğrenciler, sunu hazırlığında farklı derslere ait bilgileri kullanmış ve araştırmalar yapmışlardır. Öğrencilerde çalışmasını sunma cesareti oluşmuş, kendilerine güvenleri artmıştır.Etkinlik sürecinde yapılan ürünler, öğrencilerin uygulama becerilerine katkı sağlamıştır.Etkinliklerinin farklı dersler ile ilişkilendirilmesi, ürünlerin zenginleşmesini sağlamıştır.Sunu hazırlama ve

uygulama çalışmalarında öğrencilerin iyi anlaştıkları, etkinlik sürecinin eğlenceli geçtiği, paylaşım ve iş birliği içinde oldukları sonucuna varılmıştır.

4.1.5.Tartışma ve Yorum

Gerçekleştirilen bu çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin görsel sanatlar etkinliklerinde disiplinlerarası öğretimin olumlu sonuçlar verdiği görülmüştür. Araştırmanın birinci problemi sonuçları ile araştırmanın ikinci problemi sonuçları, birbirine paralel ve birbirini teyit eder niteliktedir.

Araştırmanın ikinci problemi için öğrenci yansıtma yazılarından edilen bu sonuçlar ile araştırmanın birinci problemi için öğretmen gözlemlerinden faydalanılarak elde edilen sonuçlar birbirine paralellik arz etmekte ve birbirini teyit etmektedir.

Yapılan bu çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin disiplinlerarası görsel sanatlar etkinlik sürecinde yapılan uygulamaların (ürün) etkinlik sürecinden önce yapılan uygulamaya (ürün) göre daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, araştırmanın nitel verilerinden öğrenci yansıtma yazılarından ve öğrenci görüşme formundan elde edilen sonuçlarla desteklenmektedir.

Dördüncü alt problem sonuçları ile araştırmanın üçüncü alt problemi sonucu olan “Etkinlik sürecinde yapılan uygulamaların (ürün) etkinlik öncesi yapılan uygulamalara (ürün) göre daha başarılı olduğu” sonucunu destekler niteliktedir. Ayrıca dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar, öğrenci yansıtma yazıları ve öğrenci görüşme formundan elde edilen sonuçlarla da desteklenmektedir.

“Üstün Yetenekli Öğrencilerin Görsel Sanatlar Eğitiminde Disiplinlerarası Öğretim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Konya Bilsen Örneği)” adlı bu çalışmada elde edilen sonuçlar, disiplinlerarası öğretim yöntemi yönüyle, Yarımca (2010)’nın, “İlköğretim II. Kademe Görsel Sanatlar Dersinde Disiplinler Arası Yaklaşımına Dayalı Uygulamalar” adlı doktora tezinde ve Demirel v.d., (2008) tarafından yapılan “Çoklu Zekâ Kuramı ile Disiplinlerarası Yaklaşımı Temel Alan Uygulamalara İlişkin Öğretmen-Öğrenci Görüşleri” adlı çalışmada elde edilen sonuçlarla benzerlikler göstermektedir. Bu çalışmalardan farklı olarak disiplinlerarası öğretim yönteminin üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde de olumlu sonuçlar verdiği ve etkinlik yönteminin öğrencilerin uygulama becerilerine olumlu yönde etki sağladığı sonucuna varılmıştır.

4.2. Öneriler

1. Disiplinlerarası öğrenme yönteminin Bilsem görsel sanatlar etkinliklerinde yer alması ve Bilsem öğretim programının bu yönde düzenlenmesi önerilmektedir.
2. Yapılan çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin Görsel Sanatlar etkinliklerinde disiplinlerarası öğretimin uygulamanın öğrenciler tarafından istenmesi sonucundan hareketle, disiplinlerarası yöntemin ilkokul Görsel Sanatlar derslerinde de uygulanması önerilmektedir.
3. Disiplinlerarası öğrenme yönteminin örgün eğitimde ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimindeki uygulama temelli tüm disiplinlerde uygulanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akarsu, F. (2004). Üstün Yetenekliler. (Editörler: Mustafa Ruhi Şirin, Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili). *Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 127–154.

Ataman, A. (2007). Üstün Yetenekli Çocuklar ve Zenginleştirme. (Editör: Ayşegül Ataman, Yurdağul Aydoğan, Necati Bilgiç). *Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görevli Öğretmenlerin Mesleki Niteliklerinin Artırılması*. 3–7 Eylül. Ankara: Sentez Matbacılık, 13–60.

Bilsem Yönergesi (2007). (Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi), T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.

Clark, G. ve Zimmerman, E. (1998). Nurturing The Arts In Programs For Gifted And Talented Students. *Phi Delta Kapan*, 79 (10), 746–751.

Davashgil, Ü. ve Zeana, M. (2004). Üstün Zekâlıların Eğitimi Projesi. (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Bilgili, M. Ruhi Şirin) *I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 85–100.

Demirel, Ö. v.d., (2008). Çoklu Zekâ Kuramı ile Disiplinlerarası Yaklaşımı Temel Alan Uygulamalara İlişkin Öğretmen-Öğrenci Görüşleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 33 (147), 14–25.

Doster, J.ve Ruth J. (2004). *Co-Study Art Educaion: A Study of Integrated Curriculum*. Dissertation of Doctor, The State University School Of Visual Arts And Dance, Florida.

Dönmez, N. (2004). Bilim Sanat Merkezleri'nin Kuruluşu ve İşleyişinde Yapılması Gereken Düzenlemeler. (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin). *I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 69–84.

Edeer, Ş. (2005). Sanat Eğitiminde Disiplinlerarası Yaklaşım. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 78–84.

Enç, M. (2005). *Üstün Beyin Gücü Gelişim ve Eğitimleri*. Ankara: Gündüz Yayıncılık.

Jacobs, H. H. (1989). *Interdisciplinary Curriculum: Design And Implementation*. USA: ASCD Poplications.

Kulaksızoğlu, A. (2004). Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Önsözü. (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin). *I. Türkiye*

Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 7–8.

Marrylland Classroom Gifted Education. (September 2008). *Marrylland*, 14 (1), 1–4.

Passow, A. H. (1981). The Nature Of Giftednessand Talent Gifted, *Child Quarterly*, 25 (1), 5–10.

Renzulli, J. S. (2005). Applying Gifted Education Pedagogyto Total Talent Development For All Students. *Gifted Education*, 44 (2), 80–89.

Renzulli, J. S. ve De Wet, C. F. (2010). Developing Creative Productivity in Young People Through The Pursuit of Ideal Acts of Learning. *PI: KAE*, (19), 24–72.

Sisk, D. A. (1990). The State of Gifted Education: Towarda Bright Future. *Music Educators Journal*, 76 (7), 35–39.

Streitz, R. (1922). Gifted Children And Provisions For Them in Our Schools. *University of Illinois Bulletin*, 20 (13), 2–12.

Stuart, T. ve Beste, A. (2008). *Farklı Olduğumu Biliyordum “Üstün Yeteneklileri Anlayabilmek”*. (Çeviren: Armağan Gönenli). Ankara: Kök Yayıncılık.

Tozlu, N. (2004). Türkiye’nin Merkezi (Eksen) Bir Güç Olmasında Üstün Yeteneklilerin Eğitimi Üzerine Bir Tartışma. (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin) *I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiri Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 201–211.

Yarımca, Ö. (2010). *İlköğretim II. Kademe Görsel Sanatlar Dersinde Disiplinler Arası Yaklaşımaya Dayalı Uygulamalar*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.